

บัญชา พงษ์พานิช. (2558, มกราคม) “ลากพระเมืองนครได้เวลายกระดับพัฒนา
ขยายผลแล้ว” สารนครศรีธรรมราช. 45(1) : หน้า 26-31.

สารนครศรีธรรมราช

การเกษตร การท่องเที่ยว เศรษฐกิจพอเพียง

ลากพระเมืองนคร ได้เวลายกระดับพัฒนาขยายผลแล้ว

บัญชา พงษ์พานิช

ก่อนออกพรรษาปีนี้ไม่กี่วัน ผมได้รับโทรศัพท์จากอาจารย์สุชาติ ทองบุญยัง แห่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราชบอกว่าตามที่เคยแสดงข้อคิดความเห็นให้พัฒนายกระดับงานลากพระเมืองนครไว้หลายประการนั้น ปีนี้ อบจ.กับเทศบาลนครฯ จะร่วมกันจัดงานลากพระที่สวนศรีธรรมมาโคกราช อยากได้ข้อเสนอแนะบทความและช่วยจัดบรรยายคดีโดยในขณะนั้นผมมีหลายภารกิจอยู่เต็มมือจึงช่วยอะไรไม่ได้เลย แต่ได้ลงไปร่วมงานด้วยความชื่นชมหลายประการ

พระลากวัดจันทาราม

เริ่มจากการออกไปไล่บาตรพระลากที่ส่งวัดข้างบ้าน คือวัดศรีทวี กับ วัดจันทารามที่ไม่มีเรือและการลากพระมานานมากแล้ว โดยพระลากที่วัดจันทารามทั้ง ๕ องค์นั้นถือว่างดงามที่สุดในเมืองนคร ไม่ว่าจะเป็นองค์พระเครื่องประกอบ ตลอดจนสิ่งตกแต่งต่างๆ โดยในวัดจันทารามเอง มีคนบอกว่าให้แะไปที่วัดเพชรจริก เพราะคนมากที่สุดมีงานใหญ่มาตั้งแต่เมื่อคืนแล้ว

เมื่อถึงที่หน้าวัดเพชรจริกนั้น ขบวนลากพระก็ออกจากประตูวัดด้วยขบวนคนลากหลายร้อยคน เรือพระเป็นแบบโบราณดั้งเดิม คือล้อไม้ ต้องใช้แรงและคนช่วยลากและคัตทิศทางหลายคน ประกอบกับทางวัดจัดเป็นงานฉลองใหญ่ข้ามคืน มีการออกร้านและงานรื่นเริงสมโภชพระลากที่ได้ชื่อว่า “พระเจ้าล้านทอง” อย่างเต็มที่ คนจึงมากมาเป็นกรณีศึกษาในการพัฒนายกระดับต่อไปโดยเฉพาะประเพณีการตีโพนคุมพระที่แต่ก่อนจะทำกันทุกวัดในลักษณะการชวนชาวบ้านรอบวัดมาช่วยกันตระเตรียมต่างๆ

บัญชา พงษ์พานิช. (2558, มกราคม) “ลากพระเมืองนครไฉไลยกระดับพัฒนา
ขยายผลแล้ว” สารนครศรีธรรมราช. 45(1) : หน้า 26-31.

เรือพระวัดเพชรจริก

ครั้นเมื่อวกกลับมาผ่านวัดพระธาตุ เห็นเรือพระของวัดพระนครที่นำมาจอดในลานพระธาตุประกอบการ
ตักบาตรเทโวตรงหน้ามณฑปพระพุทธบาท ได้ลงไปมัสการ ขอบใจที่ทำเป็นฉากเสด็จลงจากดาวดึงส์ด้วยบันได
ทอง แก้ว และ นาคอย่างเหมาะสมเจาะลงตัว ในขณะที่ได้เห็นพระท่านลงไม้ลงมืออย่างน่านิยมไม่น้อยที่วัดสวนป่า
เช่นเดียวกับการลากเรือพระวัดพระนครด้วย ทั้งนี้ที่ตลาดแขกได้ผ่านพบขบวนลากเรือพระที่น่าสนใจถึง ๓ แบบ คือ
แบบสนุกสนาน แบบประเพณีนิยม และ แบบคนเมืองที่อดีต สส.นริศ อดิเทพพรพันธุ์ ยกพวกมาช่วยสร้างทำถวาย
วัดพระลานแล้วชวนกันลากเก็บบรรอบเมือง ชวนนึกถึงที่ผมเคยชวนญาติมิตรสร้างทำลำลองของวัดจันทแล้วลากไป
ชุมนุมที่โรงเรียนเบญจมมาครั้งหนึ่งแล้วเมื่อหลายสิบปีก่อน

เรือพระวัดพระนคร ที่ลานพระบรมธาตุเจดีย์

พระภิกษุกับเรือพระวัดสวนป่า และ วัดพระนคร

๓ ขบวนแห่ที่ย่านตลาดแขก

สำหรับการชุมนุมเรือพระ หรือที่นิยมเรียกกันว่า “ชุมนุมมพระ” ซึ่งก่อนมาจาก “พนมพระ” ในปีนี้
นั้นมีการเปลี่ยนแปลงใหญ่หลังจากโรงเรียนเบญจมราชูทิศรับเป็นเจ้าภาพต่อเนื่องมาหลายสิบปีได้ประกาศยกเลิก
และมืองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราชกับเทศบาลนครถูกขึ้นมารับไม้แทนที่สวนศรีธรรมมาโคกราช
และมี อบต.ท่าจั่ว รับเป็นเจ้าภาพร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จัดขึ้นที่หน้าเขามหาชัย โดยที่ราชภัฏ
มีเรือพระมาชุมนุมเกือบ ๒๐ ลำ น้อยกว่าที่ในเมืองที่มีเกือบ ๔๐ ลำ ส่วนอื่นๆ เช่นที่อำเภอพระพรหมซึ่งจัดมาหลายปี

บัญชา พงษ์พานิช. (2558, มกราคม) “ลากพระเมืองนครได้เวลายกระดับพัฒนา
ขยายผลแล้ว” สารนครศรีธรรมราช. 45(1) : หน้า 26-31.

นั้นไม่ทราบว่ามีจำนวนเท่าไร ทราบแต่ที่ปากพนังว่ามีร้อยลำ เฉพาะที่มหาวิทยาลัยราชภัฏ และ สวนศรีธรรมโศก
ที่ผมได้แวะไปนั้น นอกจากบรรยายกาศดีและมีผู้คนมากมายแล้ว ผมเห็นว่าจังหวัดนี้น่าจะได้เวลายกระดับพัฒนา
ขยายผลแล้ว โดยมีข้อสังเกตเสนอบางประการดังนี้

๑) การสนับสนุนส่งเสริมประเพณีการตีโพนคุ่มพระ การฉลองสมโภช ตกแต่งเตรียมการและตักบาตรเทโว
หรือตักบาตรหน้าถ้ำในทุกวัด เนื่องในวันออกพรรษา

๒) การสนับสนุนส่งเสริมการอนุรักษ์ พิทักษ์รักษา สร้างทำ ถวายพระลาก พร้อมกับเครื่องประกอบต่างๆ
อาทิเครื่องสูงและเครื่องทรงแก้วต่างๆ อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ข้อสังเกตเกี่ยวกับการตกแต่งองค์พระลากที่เป็นสิ่งแทน
องค์พระพุทธเจ้าและเริ่มเห็นการตกแต่งที่อาจจะเกินความเหมาะสม ควรได้มีการวางข้อกำหนดตลอดจนการกำกับ
หรือจัดทำสถิติแนะนำไว้ด้วย

การตกแต่งองค์พระลากลักษณะต่างๆ ที่อาจเกินเลย ควรพิจารณาความเหมาะสม

๓) การสนับสนุนส่งเสริมการสร้างทำ บำรุงรักษาและพัฒนา “เรือพระ” หรือ “พนมพระ” ทั้งแบบดั้งเดิม
และแบบประยุกต์ตั้งที่บริษัทโดยด้านนครศรีธรรมราชทำถวายวัดพระลาน ซึ่งอาจจัดได้เป็น ๔ ประเภท แบบประเพณี
ดั้งเดิม ๒ ประเภทคือเป็นรางเลื่อนไม้ และ ล้อเลื่อนไม้ กับแบบประยุกต์ ๒ ประเภท คือ เป็นล้อยาง และเป็นรถยนต์

๔) การสนับสนุนส่งเสริมการลากพระในรูปแบบที่เหมาะสมต่อประเพณีอันดีงาม ซึ่งอาจมีได้ ๓ ประเภท
คือ แบบประเพณีนิยม แบบรื่นเริงสนุกสนาน และ แบบประยุกต์สมัย

๕) การจัดศูนย์ชุมชน “นมพระ” พร้อมนันทนาการกรรมการฉลองสมโภช ซึ่งอาจจัดเป็นศูนย์รวมใหญ่
ในเขตต่างๆ ทั้งจังหวัด และจุลรวมย่อยตามชุมชนท้องถิ่นต่างๆ ซึ่งหากได้กรณีศึกษาต่างๆ ทั้งที่เคยทำมาแล้วที่
โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ที่อำเภอพระพรหม ที่อำเภอปากพนัง ตลอดจนที่กำลังริเริ่มใหม่ต่างๆ

๖) การจัดระเบียบและอำนวยความสะดวกในการแห่และลากพระตลอดจนระบบจราจรในช่วงเทศกาล
ลากพระซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะหากมีการขยายตัวของกรมี่ส่วนร่วมจัดประเพณีลากพระและการเดินทาง
เข้าร่วมมากขึ้น

บัญชา พงษ์พานิช. (2558, มกราคม) “ลากพระเมืองนครได้เวลายกระดับพัฒนา
ขยายผลแล้ว” สารนครศรีธรรมราช. 45(1) : หน้า 26-31.

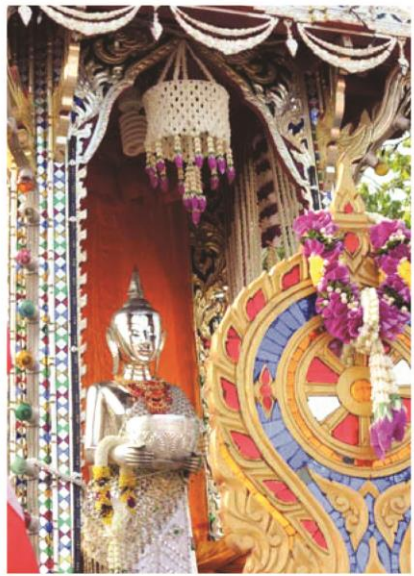
สารนครศรีธรรมราช

๕๕

๗) การจัดการประกวดประชันในแง่มุมต่างๆ ตามสมควร ซึ่งมีได้หลายประเด็นมิติ อาทิ การสาธิตประกวด
พระลากเครื่องสูงและเครื่องทรงพระลาก เรือพระ ขบวนลากพระ การตีโพนคุ่มพระ ตลอดจนกิจกรรมการเล่นและ
ฉลองสมโภชต่างๆ

๘) การจัดให้มีการณรงค์ส่งเสริมและเผยแพร่เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในระดับต่างๆ รวมทั้งการเดินทาง
เข้าร่วม ซึ่งจากการเข้าร่วมตลอดวันตามจุดต่างๆ และได้รับฟังข้อคิดความเห็นจากมิตรสหายที่ได้แวะไปลานสกา
และศรีวัง รวมทั้งปากพ่อง ประกอบกับได้ผ่านไประหว่างสุราษฎร์ธานีและเกาะสมุยที่กำลังมีงานทอดผ้าป่า ชักพระประเพณี
เห็นว่าของเมืองนครเรามีสีสันและเสน่ห์ไม่น้อย น่าที่จะยกระดับเป็นมหกรรมใหญ่ได้ทั่วทั้งจังหวัด โดยอาจเลือกใช้
ประเด็น “ไหว้พระ ๕๐ วัด หรือ ๑๐๐ วัด ใน ๑ วัน” ได้ไม่ยากเพราะหากแวะสัก ๒ จุดก็ได้กว่า ๕๐ วัดแล้ว

บรรยากาศการชุมนุม “นมพระ” ที่เขามหาชัย

บัญชา พงษ์พานิช. (2558, มกราคม) “ลากพระเมืองนครได้เวลายกระดับพัฒนา
ขยายผลแล้ว” สารนครศรีธรรมราช. 45(1) : หน้า 26-31.

บรรยากาศการขบวน “นมพระ” ที่ในเมือง

๓๑

สารนครศรีธรรมราช